

Dnia 23 lipca 2020 r.

Pan Karol Rzęsiewicz
Dyrektor
Departament Prawa Administracyjnego
Ministerstwo Sprawiedliwości
Wysłane elektronicznie

Szanowny Panie,

DPA-I.054.98.2020

Uprzejmie dziękuję za odpowiedź z dnia 22 lipca 2020 r. na moje pismo z dnia 28 kwietnia 2020 r., odnośnie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych. Prosiłam o wskazanie przepisu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (dalej "p.p.s.a"), na podstawie którego sformułowano treść § 2 ww. rozporządzenia, w zakresie w którym mowa jest w nim o tym, że **pobiera się opłatę kancelaryjną za odpis orzeczenia z uzasadnieniem doręczony na skutek wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, zgłoszonego w terminie siedmiu dni od ogłoszenia orzeczenia albo doręczenia odpisu sentencji orzeczenia.**

Przekazana mi odpowiedź potwierdza moje obawy, że treści § 2 ww. rozporządzenia brak jest mocy prawnej. Niestety w oparciu o nią, polskie sądy administracyjne bezprawnie pobierają, w zasadzie wyludżają, od stron postępowań sądowoadministracyjnych opłatę kancelaryjną za odpis orzeczenia z uzasadnieniem.

Uprzejmie wyjaśniam:

Jako podstawę zamieszczonej wyżej, tłustym drukiem, treści § 2 ww. rozporządzenia wskazał Pan przepis art. 236 p.p.s.a., który stanowi:

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat kancelaryjnych. W rozporządzeniu należy uwzględnić, że opłatę pobiera się za każdą stronę wydanego dokumentu, wysokość opłaty za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonego na wniosek nie może być wyższa niż dwieście złotych, a wysokość opłaty za wydruki dokumentów elektronicznych nie może przekraczać rzeczywistych kosztów ich tworzenia, oraz określić podwyższenie opłaty za wydanie dokumentu sporządzonego w języku obcym lub zawierającego tabelę.

Z treści pierwszego zdania przepisu art. 236 p.p.s.a., wyraźnie wynika, że Rada Ministrów jest uprawniona jedynie do określania, w drodze rozporządzenia, wysokości opłat kancelaryjnych. Natomiast brak jej uprawnień do samodzielnego określania okoliczności, w których pobiera się tę opłatę. W tym względzie, Rada Ministrów może jedynie skopiować, słowo w słowo, treść stosownego przepisu p.p.s.a. (nie dotyczy to wysokości opłaty).

W drugim zdaniu przepisu art. 236 p.p.s.a. mowa jest o tym, iż w rozporządzeniu należy uwzględnić, że *wysokość opłaty za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonego na wniosek nie może być wyższa niż dwieście złotych.* Zatem treść art. § 2 ww. rozporządzenia nie stanowi kopii art. 236 p.p.s.a. w zakresie okoliczności pobierania opłaty kancelaryjnej. Co za tym idzie nie można przyjąć za słuszną Pana odpowiedź, że treść § 2 ww. rozporządzenia opiera się na treści art. 236 p.p.s.a. Poniżej

przedstawiam zakres w jakim treść § 2 ww. rozporządzenia odbiega od treści art. 236 p.p.s.a. (stosuję zasadę "niewłaściwe skreślić"):

~~Opłatę kancelaryjną za odpis orzeczenia z uzasadnieniem doręczony na skutek wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia, zgłoszonego w terminie siedmiu dni od ogłoszenia orzeczenia albo doręczenia odpisu sentencji orzeczenia, pobiera się w kwocie 100 zł.~~

Zwracam uwagę, że w art. 236 p.p.s.a. mowa jest o odpisie orzeczenia (z uzasadnieniem) sporządzonego na wniosek, natomiast w § 2 ww. rozporządzenia mowa jest o odpisie orzeczenia z uzasadnieniem doręczonym na skutek wniosku o sporządzenie uzasadnienia orzeczenia zgłoszonego w terminie siedmiu dni od ogłoszenia orzeczenia albo doręczenia odpisu sentencji orzeczenia. Zatem treść § 2 ww. rozporządzenia odbiega w istotny sposób od treści art. 236 p.p.s.a.

Treść § 2 ww. rozporządzenia nie tylko, że nie ma oparcia w żadnym przepisie p.p.s.a., lecz, co gorsza, jest sprzeczna z art. 142 i art. 234 § 3 p.p.s.a. Zgodnie z art. 142 p.p.s.a. odpis wyroku z uzasadnieniem doręcza się stronom z mocy prawa (z urzędu), a nie na wniosek. Nie ma w tym względzie znaczenia czy uzasadnienie wyroku sporządzono z mocy prawa czy na wniosek strony. Natomiast zgodnie z art. 234 § 3 p.p.s.a., za takie doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, opłaty kancelaryjnej nie pobiera się. Innymi słowy, obowiązkiem sądu jest doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem nieodpłatnie.

Wszystko wskazuje na to, że treść § 2 ww. rozporządzenia, kolokwialnie mówiąc, *wzięto z sufitu*. Sprawa miałaby komiczny wydźwięk gdyby nie fakt, że treść § 2 ww. rozporządzenia skutkuje krzywdą ludzką. Otóż, jak Panu wiadomo, ponad 16 lat temu wydano rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 w sprawie wysokości opłat kancelaryjnych pobieranych w sprawach sądowoadministracyjnych, zawierające regulację o treści identycznej do treści § 2 aktualnego rozporządzenia. Zatem przez ponad 16 lat, polskie sądy administracyjne pobierają bezpłatnie od stron postępowań sądowoadministracyjnych opłatę 100 zł za odpis orzeczenia z uzasadnieniem. Innymi słowy okradają obywateli. Tymczasem jedną z elementarnych zasad demokracji jest zasada praworządności (legalizmu), wyrażona w art. 7 Konstytucji RP.

Wracając do treści art. 236 p.p.s.a., jedynie na marginesie zwracam uwagę na fragment, w którym mowa o wysokości opłaty za "odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonego na wniosek". Wskazany wyżej fragment zdaje się nie mieć praktycznego zastosowania bowiem, słowo "sporządzonego" może odnosić się wyłącznie do "orzeczenia". Gdyby chodziło o "odpis", to zgodnie z zasadami gramatyki i logiki, ustawodawca użyłby słowa "sporządzony", tzn. ww. przepis przybrałby następujące brzmienie: za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzony na wniosek. Podobnie nie może chodzić tu o "uzasadnienie". W takim przypadku, zgodnie z zasadami gramatyki i logiki, ustawodawca użyłby słowa "sporządzonym". Wtedy, ww. przepis przybrałby następujące brzmienie: za odpis orzeczenia z uzasadnieniem sporządzonym na wniosek. Zatem skoro chodzi tu o opłatę za odpis orzeczenia sporządzonego na wniosek, taka opłata nie ma racji bytu, bowiem zgodnie z przepisami p.p.s.a. orzeczenia "wydaje się" (a nie "sporządza") i to nie na wniosek, lecz z mocy prawa (z urzędu).

W podsumowaniu, interes publiczny wymaga by § 2 ww. rozporządzenia został natychmiast uchylony, bowiem na jego podstawie sądy administracyjne na bieżąco wyludzają opłatę kancelaryjną od Bogu ducha winnych obywateli. Uprzejmie proszę przedyskutować tę sprawę w trybie pilnym z Ministrem Sprawiedliwości w celu zastosowania środków zaradczych. Jeśli mogłabym coś pomóc w tej sprawie, proszę mnie o tym poinformować. Poświęcę w tym celu czas i energię. Leży mi bowiem na sercu sprawa praworządności w Polsce. Znany jest mi dobrze urzędowy język angielski. Mogłabym zwrócić

się w tej sprawie - w imieniu Ministra Sprawiedliwości - o pomoc do Komisji Europejskiej, jeśli pan minister uzna to za dobry pomysł.

Podkreślam, że sprawa jest pilna.

Adres do korespondencji

Z poważaniem

